

Tednik

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva za Podravje

Štev. 2

Ptuj, dne 19. januarja 1962

CENA 20 DIN

Letnik XV.

»Tednik« izhaja pod tem skrajšanim imenom od 24. nov. 1961 dalje na predlog Občinskih odborov SZDL Ptuj in Ormož

Izdaja »Tednika« zavod s samostojnim finansiranjem

Odgovorni urednik: Anton Bauman

Uredništvo in uprava Ptuj, Lackova 8

Telefon 156, čekovni račun pri Narodni banki Ptuj

št. 604-19-1-206

Rokopisov ne vračamo

Tiska Mariborska tiskarna Maribor

Celotna naročnina za tuzemstvo 1000 din., za inozemstvo

1500 din.

RAZVOJ V NAŠI OBČINI in splošna gospodarska politika v FLRJ

Gospodarski razvoj ptujske komune v razdobju 1961-1965 je odvisen od splošne gospodarske politike, izražene v zveznem perspektivnem planu za to obdobje.

Za splošno gospodarsko politiko FLRJ za razdobje 1961-1965 pa je značilna vsa skrb za hiter razvoj proizvodnih sil in za povečanje proizvodnje, prizadevanje za povečanje osebnih dohodkov in osebne potrošnje, za odpravo negativne plačilne bilance iz poslovanja z inozemstvom, za razvoj nerazvitih območij, za razvoj socialističnih družbenih odnosov, socialističnih oblik gospodarjenja, za razvoj delovne in družbene samouprave na osnovi delitve dohodka po delu v podjetjih in v javnih službah.

Vse te posebnosti so upoštevane pri planu razvoja v ptujski komuni tudi glede industrije in kmetijstva.

Osnutek perspektivnega plana gospodarskega razvoja in družbenega plana občine Ptuj za razdobje 61-65 je sestavljen na osnovi analize vseh važnih činiteljev, ki narekujejo, da moramo še naprej pospeševati predvsem razvoj proizvodnih sil, ki so edina in poglavita materialna osnova za trajnejši in učinkovitejši razvoj družbenega in živiljenjskega standarda.

Tej glavnih smeri razvoja so podrejena tudi investicijska vlaganja, s katerimi računa osnutek perspektivnega plana komune in to:

Gospodarske investicije 21 milijard - 84 odst.

Negospodarske investicije 4 milijarde - 16 odst.

Največ investicij za industrijo in kmetijstvo

Največja investicijska vlaganja bodo usmerjena v industrijo (11,7 milijard), predvsem v TGA Kidričevo (10 milijard) in v razvoj kmetijstva (7,5 milijarde) predvsem za pospeševanje živilnoredne pri kmetijskem kombinatu. Od leta 1961 do 1965 so po posameznih kmetijskih organizacijah predvidene sledeče investicije:

	v mil.
Kombinat	4.500
Perutninarska farma	1.650
Mešalnica močnih krmil	400
Kmetijske zadruge	300
Vodna skupnost za reg. Pesnice	350
Veterinarski zavodi	100
Skupaj	7.500

Več sredstev iz splošnih kot iz lokalnih virov

Za navedene objekte je že odobren ali pa zagotovljen osnovni investicijski kredit iz splošnega investicijskega skladja (OIF), medtem ko bo treba udeležbo okrog 1,8 milijarde k tem investicijam pokriti iz republiških, okrajskih in lokalnih virov. Rekonstrukcijo in razširitev kapacitet v trgovini, obrti, gostinstvu ter razširitev stanovanjskega in šolskega prostora, kakor tudi izgradnja ostalih objektov družbenega standarda pa je po odvisni predvzem od razpoložljivih lokalnih virov. Zaradi tega bo v prihodnjem razdoblju potreben združevanje sredstev v občini in okraju.

315 tisoč din dohodka na prebivalca leta 1965

Po predvidenih investicijskih vlaganjih in sproščanju rezerv bo gospodarska aktivnost ob koncu tega petletnega razdoblja tako povečana, da bo v letu 1965 20 milijard dinarjev narodnega dohodka, za 81 odst. več kot je znašal leta 1960. Narodni dohodek na 1 prebivalca bo povečan od 177 tisoč v letu 1960 na 315 tisoč dinarjev v letu 1965.

Tak razvoj proizvodnih sil bo omogočil, da se bo ptujska občina v razdobju petih let razvila iz kmetijskega zaostale v srednjem gospodarsko razvito občino z močno industrijo, boljšo strukturo gospodarskih dejavnosti in modernim kmetijstvom.

večana za nadaljnih 20.000 ton aluminija letno. Predvideno je, da bo tovarna leta 1964 obratovala v celoti z novimi kapacitetami. Letno bo proizvedeno 90.000 ton gline. Takšno razširitev proizvodnje v tem podjetju narekuje potreba po večjih količinah aluminija v domačem gospodarstvu. Na drugi strani predstavlja razširitev tega podjetja najhitrejšo in najcenejšo pot z povečanjem proizvodnje gline in aluminija v državi.

Avtooprema del jugoslovanske avtomobilске industrije

Kovinska industrija, združena v Tovarni avtoopreme Ptuj, je v celoti preusmerila svojo dejavnost na proizvodnjo avtomobilске opreme. To podjetje je trenutno edini proizvajalec tovrstne opreme v državi. Gleda na razvoj avtomobiliske industrije je potrebno

go dovolj visokokvalitetne gline, posebno primerne za strešnike. Tovarna bo pomembna predvsem za mariborski bazen.

Lesna industrija in izkoriščanje lesnih odpadkov

V lesni industriji je potrebno v perspektivnem obdobju rešiti vprašanje izkoriščanja količin lesnih odpadkov v Tovarni strojil Majšperk, pa tudi bazenske žage in predelave lesa v Ptuju.

Da v Tovarni strojil ce bo več neekonomskoga izkoriščanja dnevnih 70 ton izluženega lesa, ki je sedaj za kurjavo, je potrebno zgraditi obret za predelavo tega odpadnega lesa v okol plošč. Predvidene investicije bodo znašale okrog 700 milijonov din, ki pa bodo vrneje že v petih letih. S temi investicijami bo povečana rentabilnost obstoječe proizvodnje taminskih ekstraktov, ki se

zadajo v Tovarni strojil.

Opekarji Zabjak in Janežovci bosta še več proizvajali

TE DNI PO SVETU

Ceprav smo na pričetku leta nekako tiho pričakovali, da bo alžirske problem doživel več ali manj posrečen zaključek — vsaj eden izmed perečih mednarodnih vprašanj —, se to ni zgodilo.

Celo narebel! Podtalna francoska vojaška organizacija OAS je celo okrepila svoje teroristično dejavnost v Alžiru, kjer ima vnete pobornike med francoskimi koloni in desničarji, ter vojaškimi vrhovi, in v sami metropoli.

NASILJE OAS

Stevilno ubitih Alžircev je tedni tako močno naraslo, da je vodstvo Alžirske fronte nacionalne osvoboditve sporočilo, da bo morala primerno odgovoriti na nasilje, posebno še, ker je dokazano, da OAS-ovski morilci uporabljajo — orožje in strelično francosko vojsko!

Zato se zdijo najnovejše vesti iz Pariza, češ da bodo v kratkem morda objavili sporazum francoske in začasne alžirske vlade o prenehjanju sovražnosti potem, ko so se odposlanci na obeh straneh »naskrivajo« pogajali, naravnost nemogoče. Toda prav okrepjeni pritiski podtalne vojske obeta tak razplet, saj gre za prizadevanja, da bi strmoglavili režim predsednika de Gaulle in uvedla profašističen sistem, ki bi v duhu gresla »francoski Alžir« nadaljeval nasilje nad domačinji.

Sporazum o prenehjanju sovražnosti bi utegnil pospešiti ne le bližanje med obema vladama, temveč bi okrepil boj proti glavnim nevarnostim sedanje Francije in alžirske neodvisnosti — profašistični zaroti skrajnevez.

ZAPLET V KONGU

Medtem ko so stolpc v svetovnem tisku pred nedavnim polnila poročila o Combejevi zaroti v Katangi proti kongoški enotnosti, smo te dni zvedeli nekaj več o sporu med predsednikom osrednje kongoške vlage Adulo in podpredsednikom Gizengom, ki ni hotel priti v Leopoldiville. Prišlo je tudi do oboroženega spopada med žandarmirjo, zvezno podpredsednikom, in enotami generala Lundule, ki zastopa interese leopoldovskih krogov. Podrobnosti o sporu niso znane, vendar vse kaže, da se Gizenga

giblje sedaj radi vedno višje cene lesa in nižje cene tanina na meji rentabilnosti. Dosežena bo tudi ekonomična predelava dragocenih surovin, ki je sedaj izkoriščena samo 6%, v okol plošč, ki so pravovraten gradbeni material. Zato se v Tovarni strojil potrebuje kredit iz lokalnih in družbenih virov.

Predelavo lesa v okviru zagarskega obraza v Rogoznici, ki je v sestavi Kmetijskega kombinata in podjetja »Les« je potrebno združiti v enem podjetju, ki ima potrebne surovinske vire. Ob obrazu imata zastarele in zelo izročene proizvodne naprave. Te je potrebno obnoviti in proizvodnjo usmeriti na izdelavo finalnih izdelkov številne potrošnje in na visokovredne izdelke za izvoz.

Tovarna volnenih izdelkov bo modernizirala strojni park z nabavo 20 tkalskih strojev, košmatilnega, strizjega, širokega pralnega, mikanika in pak aparat. Zato bo predvidoma porabil 155 milijonov din investicijskih sredstev. S tem bodo v podjetju odpravljena orka grla, povrčana bo proizvodnja in dosežena spremembna assortimenta.

Bogato zaledje za »Petovio«

V živilski industriji niso predvidena večja investicijska vlaganja. Podjetje »Petovio« bo izkoristilo obstoječe kapacitete v obredtu na Bregu za razširitev predrte na povrtni. Za to ima bogato surovinsko zaledje. Pred-

ne strinja s preveč prozahodnjo linijo osrednje vlade.

Začasni glavni tajnik U Tant je ukazal četam OZN, naj zadevo likvidirajo, kongoška vlada pa je potem, ko je skupščina »ukril« Gizeng, sporčila, da bo na položaj Gizenge imenovala predstavnika — Combeja. Ali ne odkriva tak razplet nove spletke, podprtje od onih kolonialnih krogov, ki s Combejevo kartou niso uspeli, pa isčejo nove žrtve za svoje temne smotre.

PRVI SPAD

Od onega dne, ko je Indija z vojsko zasedla portugalsko kolonijo na svojem nacionalnem telesu — Goo —, je tudi Indonezija okrepila svoje teroristično dejavnost v Alžiru, kjer ima vnete pobornike med francoskimi koloni in desničarji, ter vojaškimi vrhovi, in v sami metropoli.

Zato so indonezijski voditelji napovedali osvoboditev s silo. Trenutno zbirajo prostovolje in se organizacijsko pripravljajo na osvoboditev. Clovek bi pričakoval, da bo Nizozemska dovolj pomembna in da bo privolila v pogajanja ter v mirno likvidacijo problema, vendar pa tu ne kažejo dobre volje. Izjave o tem, da so pripravljeni na pogajanja, so bolj formalne narave, verjetno za notranji trg in za prikrivanje dejanskih namenov pred svetovno javnostjo.

V pondeljek je prišlo do prvega spopada. Nizozemski patrolni čoln je potopil indonezijskega. Nekateri vedo celo povesti, da se je spopad več ali manj posrečen zaključek — vsaj eden izmed perečih mednarodnih vprašanj —, se to ni zgodilo. Celo narebel! Podtalna francoska vojaška organizacija OAS je celo okrepila svoje teroristično dejavnost v Alžiru, kjer ima vnete pobornike med francoskimi koloni in desničarji, ter vojaškimi vrhovi, in v sami metropoli.

Zato se zdijo najnovejše vesti iz Pariza, češ da bodo v kratkem morda objavili sporazum francoske in začasne alžirske vlade o prenehjanju sovražnosti potem, ko so se obeh straneh »naskrivajo« pogajali, naravnost nemogoče. Toda prav okrepjeni pritiski podtalne vojske obeta tak razplet, saj gre za prizadevanja, da bi strmoglavili režim predsednika de Gaulle in uvedla profašističen sistem, ki bi v duhu gresla »francoski Alžir« nadaljeval nasilje nad domačinji.

Sporazum o prenehjanju sovražnosti bi utegnil pospešiti ne le bližanje med obema vladama, temveč bi okrepil boj proti glavnim nevarnostim sedanje Francije in alžirske neodvisnosti — profašistični zaroti skrajnevez.

Mlekarna, ki je prijedena Kmetijskemu kombinatu bo morala postopoma prilagoditi kapacitete za predelavo mleka v skladu z razvojem živilnoredne na kmetijskem kombinatu.

Ptujška tiskarna bo morala dobiti tiskarski stroj in stavnin stroj, da bo podjetje lahko tiskalo časopise, revije, brošure in druge publikacije.

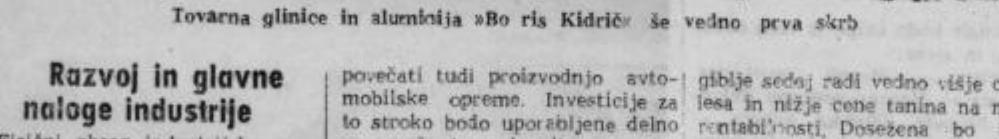
Še več obratov industrijskih podjetij

Računamo tudi s pričetkom ozicija z nadaljevanjem osrednje hidroelektrarne v Hajfrah. Pripravljene in začetne dele bo

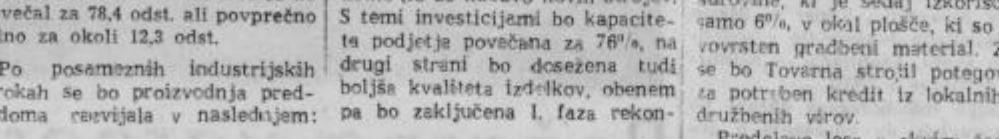
(Nadaljevanje na 2. strani)

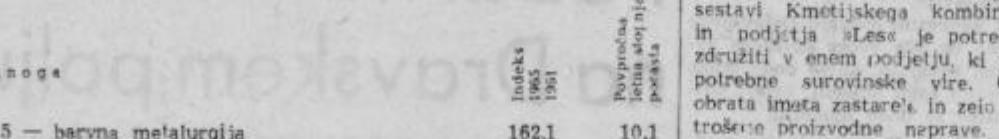
Tovarna glinice in aluminiju »Bo ris Kidrič« še vedno prva skrb

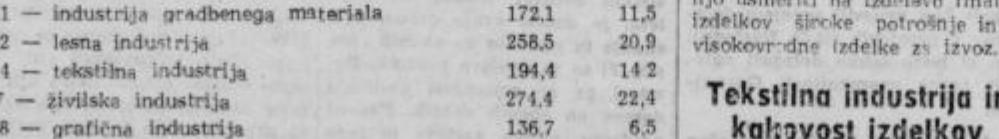
Tovarna glinice in aluminiju »Bo ris Kidrič« še vedno prva skrb

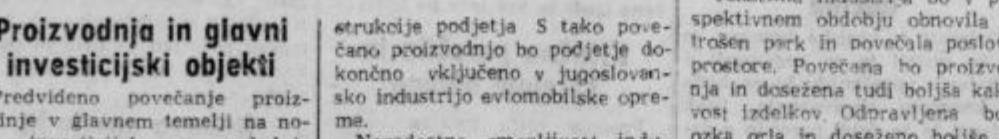
Tovarna glinice in aluminiju »Bo ris Kidrič« še vedno prva skrb

Tovarna glinice in aluminiju »Bo ris Kidrič« še vedno prva skrb

Tovarna glinice in aluminiju »Bo ris Kidrič« še vedno prva skrb

Razvoj v naši občini in splošna gospodarska politika v FLRJ

(Nadaljevanje s 1. strani) predvidoma finansira ELES. Prav tako se obeta tudi razširitev obrata Hidromontaže Maribor v Kidričevecem, ki je bil ustanovljen 1961 leta. Razvoj industrijskih obrstov zasluži v prihodnosti več pozornosti. Na območju občine bomo morali ustanoviti še kak obrat, ki ga bo priznajeno ustaviti, kakšno večje industrijsko podjetje iz Maribora ali iz drugih industrijsko bolj rezivih predelov Slovenije.

Razvoj in glavne naloge kmetijstva

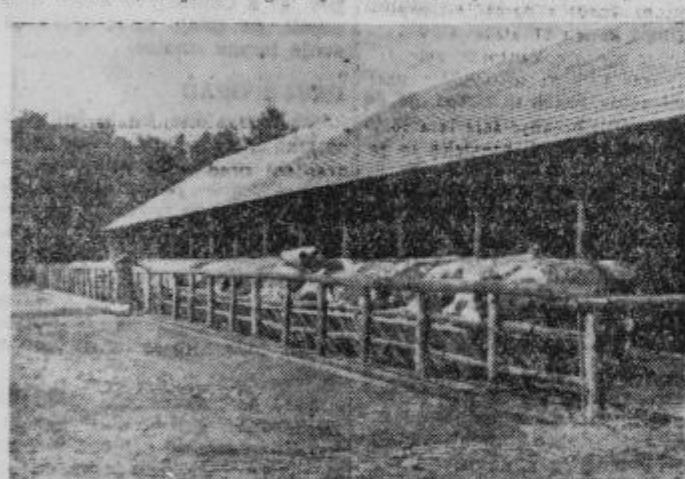
Živinoreja na industrijski način

Kmetijstvo ptujske občine se bo tudi naprej pospešeno razvijalo v tistih panogah, ki ustrezajo njenim naravnim pogojam, potrebam trga in možnostim za izvoz.

Kmetijska gospodarstva in KZ ter nekateri individualni kmetijski proizvajalci so že doslej največ vlagali v živinorejo in v priseljevanju kmete. V razdobju od leta 1961 do 1965 leta pa bo osredotočena vsa skrb in večina investicijskih sredstev predvsem na razvoj živinoreje na industrijskih farmskih način. Kmetijski kombinat bo v planiranem razdobju izgradil v bližini Turnišča objekte za 50.000 becov, na obratu v Kidričevecu in Pragerskem za vzredjo 5.000 baby beef in v Domnici varezalische krov molnic za 2.500 komadov letno.

Perutniarska farma, ki je v izgradnji, bo do 1965 leta zgradila objekte za en milijon rac, 500 tisoč brojerjev — piščancev in 100 tisoč kur nesnič.

Močna podpora planiranemu razvoju živinoreje bo Tovarna mlinov krmil, ki je že v gradnji.

Se več odprtih hlevov za vzrejo goveda bo v občini

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
PTUJ
Številka: 020-1/62-1
Datum: 7. januar 1962

Razglas

o sklicanju zborov volivcev — občanov in zborov volivcev — proizvajalcev.

Po 11. točki 95. člena zakona o občinskih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-88/52) ter 113. in 120. členu statuta občine Ptuj:

s k l i c u j e m

zbor volivcev — občanov po območjih krajevnih uradov in stanovanjskih skupnosti ter zbor volivcev proizvajalcev po gospodarskih organizacijah, oziroma območnih volilnih enot za volitve odbornikov v zbor proizvajalcev OBO Ptuj.

Datum in kraj zborov volivcev določi odbornik občinskega ljudskega odbora, vsak za svojo volilno enoto.

PREDLOG DNEVNEGA REDA:

- Izvolitev delovnega predstavstva, zapisnikarja in dveh overovateljev zapisnika;

- Obravnavava perspektivnega programa razvoja občine Ptuj v razdobju 1961-1965;

- Obravnavava perspektivnega programa razvoja krajevne — stanovanjske skupnosti oziroma gospodarske organizacije v razdobju 1961-1965;

- Razglas

Zivinoreji, ki bo v tem perspektivnem obdobju glavna kmetijska panoga, bo potrebno podrediti tudi poljedelsko proizvodnjo in dejavnost kmetijskih zadrug.

Poleg tega so na področju Slovenskih goric in Haloz ugodne možnosti za razvoj sadjarstva in vinogradništva.

Na izboljšanje kvalitete zemlje bodo močno vplivale nadaljnje melioracije v Pesniški dolini in ob Polškavi.

S kmetijstvom se vse tesneje povezuje tudi gozdarstvo, ne le v proizvodnji, temveč tudi organizacijsko. Načrt predvideva krejenje dela gozdov slabše kvalitete in zaseditev zravnih površin ob Dravi s plantiranimi nasadi hitro rastučih dreves. Nove naloge v kmetijstvu in gozdarstvu zahtevajo nadaljnje povečanje mehanizacije ter širjenje in utrijevanje cestnega omrežja.

Še intenzivnejši razvoj obrti

Oba vodilna gospodarska panogi v občini, industrija in kmetijstvo, omogočata tudi intenzivnejši razvoj obrti. V dosedanjem razvoju obrti se kažejo dve tezni: en del se je razvil iz manjših uslužnostnih delavnic v proizvodno obrt, ki dela v kooperaciji z industrijo. (V tej smerni se je razvila Tovarna avtomobilske opreme, njej pa sledijo Strojne delavnice.) Drugi del obrti se razvija ali bolj rečeno stagnira v smeri stičljivih dejavnosti.

Slednji imajo široke možnosti razvoja, vendar vladajo v nekaterih še dokaj močne celovske težnje. V občini nastaja vse večja potreba po ustvarjalni, ostoma raziskovalni, specializiranih storitvenih obratov z moderno mehanizacijo in sodobnijo organizacijo.

Pomoč je izredno nujna, zato pomagajmo hitro in učinkovito v občinah, obutvi, odejai in denarnih sredstvih.

Oblačila, obutev, odeje in druga materialna sredstva pošiljajte direktno na naslov: »Stab za postradale, Makarska, Sportski centar.«

Denarna sredstva pa pošiljajte na naslov: Narodna banka Zagreb, tekoči račun št. 400-18-9-2 — pomoč za postradale v Dalmaciji.

O vsem zbranem, kar boste odposlali na gornja naslova, pa nismo obvestite: Okrajni odber Rdečega kriza Maribor in Občinski sindikalni svet Ptuj, da bomo lahko spremjali uspehe nabiralne akcije v posameznih sindikalnih podružnicah.

Z našo pomočjo pokazimo našo plemenito človekoljubnost in

ganizacijo dela. Stanovanjski in hišni svet zadevajo zaradi zavajanja uslužnostne obrti pri svojem delu na znatne težave. Zato bi bilo prav, da nekatere stroke uslužnostnih delavnic organizirajo stanovanjske skupnosti same.

Večja produktivnost dela in boljša strokovnost

Povečanje proizvodnje in načnega dohodka mora v bodoči sloveni predvsem na večji produktivnosti dela in boljši strokovnosti. Predvsem od te pa bo tudi odvisen porast osebne potrošnje. Hitrejšemu naraščanju osebnih dohodkov v gospodarstvu bo sledilo tudi ustrejno povečanje plač v državni upravi in javnih službah, zlasti ob upoštevanju napredovanja po učinku tudi v teh dejavnostih.

Z naraščanjem osebne potrošnje se mora spremeniti njena struktura. Na področju potrošnje se bo povečal delež industrijskih proizvodov, zlasti trajnih potrošnjikov, izdatkov za kulturne potrebe in sljubo. Taka perspektiva terja povečano skrb za raz-

Pesnica se je zopet razlila čez trtnike po vsej dolini

voj trgovine, gostinstva in uslužnostnih obratov. Zato bodo naše trgovske organizacije ob podpori občinskih skladov nadaljevale z adaptacijo nekaterih lokalov, z boljševale opremo in gradile nujno potrebita sklešča. V stanovanjskih skupnostih in v nekaterih krajevnih središčih nastaja potreba po razširitvi trgovske mreže, zlasti v novih naseljih, ki jo bo mogoče doseči le z gradnjo novih poslovnih lokalov.

Za turizem in gostinstvo ugodni pogoji

V zadnjih letih je bilo v občini veliko prizadevanja za razvoj gostinstva in turizma. Potrebna bo nadaljnja materialna krepitev

obeh panog, ker imata za razvoj ugodne prirodne pogoje. V gostinstvu je poleg tega zelo aktualno vprašanje vzgoje in izobraževanja novega in že zaposlenega kadra. Z dograditvijo hotela v Ptuju, z ureditvijo gostinskega obratov in obratov za družbeno prehrano ter z ureditvijo nekaterih turističnih postojank v Slovenskih goricah in Halozah se bo v naslednjih letih močno utrdila materialna podlaga za razvoj turizma in gostinstva v ptujski občini. Dobro organizirano gostinstvo in razvoj turizma lahko postane v ptujski občini pomemben ekonomski činitelj glede prilivanja naravnega dohodka iz ostalih gospodarsko razvitejših krajev in dežel.

Mnenje, da ni za nas kdo živi, mo na kmetijskem področju, aktualno vršenje razvijanja ali ustanovitve obratov za družbeno prehrano, je zmotno. Taki obrati so potrebni že sedaj, še bolj pa bodo potrebni v bližnji bodočnosti zaradi naraščanja zaposlenosti in zato razbratenitve zaposlene žene.

Boljše cestne in telefonske zveze

Hitrejši razvoj gospodarskih panog v občini zahteva tudi zboljšanje prometa, predvsem z usposabljanjem cestnih zvez za promet z motornimi vozili, načel z izpolnitvijo avtobusnih zvez ter z razširitvijo in zboljšanjem telefonskega omrežja. Vprašanje ureditve prometnih zvez z nemški predeli občine je tem pomembnejše, ker bo potrebno v perspektivni graditi razne uslužnosti obrate in večje usluge za družbenne službe le v večjih središčih. Postavljanje takih obratov in ustanov pred silem ne gre ne bi bilo ekonomsko smoterno.

Največja investicijska vlaganja bodo potrebna za izgraditev nove pošte in avtomatizacijo telefona ter za rekonstrukcijo in asfaltiranje cest, ki povezujejo naša naselja z važnejšimi trasverzalami.

Znati del investicijskih sredstev bo namenjen izgradnji objektov, zato bo potrebno vzpostaviti širši tudi zmogljivosti gradbenih operativ ter montažno in instalatorski obrat, ki bo moral izpolniti mehanizacijo.

A. Purg

Pomagajmo Dalmaciji!

Vsem sindikalnim podružnicam!

Znani so vam dogodki, ki so hudo prizadel prebivalstvo Makarske in nekaterih drugih krajev v Dalmaciji ob zadnjih potresih. S tem v zvezi pozivamo vse izvršne odbore sindikalnih podružnic, da takoj organizirajo nabiralno akcijo med vsemi članji sindikata za pomoč prizadetim.

Pomoč je izredno nujna, zato pomagajmo hitro in učinkovito v občinah, obutvi, obutvi, odejai in denarnih sredstvih.

Oblačila, obutev, odeje in druga materialna sredstva pošiljajte direktno na naslov: »Stab za postradale, Makarska, Sportski centar.«

Denarna sredstva pa pošiljajte na naslov: Narodna banka Zagreb, tekoči račun št. 400-18-9-2 — pomoč za postradale v Dalmaciji.

O vsem zbranem, kar boste odposlali na gornja naslova, pa nismo obvestite: Okrajni odber Rdečega kriza Maribor in Občinski sindikalni svet Ptuj, da bomo lahko spremjali uspehe nabiralne akcije v posameznih sindikalnih podružnicah.

Z našo pomočjo pokazimo našo

Panonija med prvimi

Občinski sindikalni svet Ptuj je ob hudem potresu, ki je prizadel Makarsko in druge krajne v Dalmaciji, pozval v svojem pisnem pismu vse članstvo sindikalnih podružnic, naj hitro in učinkovito pomaga prizadetemu prebivalstvu v Dalmaciji. S tem v zvezi se vodstvo sindikalnih podružnic že začela z nabiralno akcijo denarnih sredstev in raznih materialnih dobrin.

Mej drugimi so se odzvali sindikalni podružnici Trgovskega podjetja »IZBIRA«, Ptuj se je odzval akciji za pomoč Dalmaciji, ki je v zvezi s potresi začel Občinski sindikalni svet Ptuj. Vsak član kolektiva odstopi za nujno pomoč prebivalstvu z območja v Dalmaciji, ki so utrela škoko z nedavnimi potresi, svoj enodnevni zasluge. Tako so zbrali okrog 100.000 din in stavili ta znesek Občinskemu sindikalnemu svetu v Ptiju na razpolago, naj ga skupno z zneski iz drugih kolektivov načake Odborni za pomoč Makarski in drugim krajem v Dalmaciji, ki so jih prizadeli potresi.

Trgovska poljčja »IZBIRA« Ptuj se je še vedno izkazalo s primerno pomočjo, ko je šlo za težko prizadeto prebivalstvo v

raznih nesrečah in se je v tem primeru držalo načela: »Dvakrat da, kdo hitro da!«

Požarna varnost na Dravskem polju

Delo, ki so ga opravili člani gasilskih društev tekmo minulega leta, je dobilo svojo oceno, priznanje in pohvale na običnih zborih. Ti so za društva praznik. Podudari ga že zunanjost gasilskih domov ob običnih zborih. Povsod nademo više zastave in lepo okrašene dvorane, praznično oblečene ljudi in vse teče po sporedu.

Kritična poročila in sprejete naloge

Prednje velja tudi za večino društev in zborov z območja centra Lovrenc. Iz poročil, ki so jih prebrali funkcionarji na zboru, je bilo razvidno mnogo vrhuf in skrbi društva, zlasti še nalog, ki kažejo društva v mandatnem letu. Operativne skrbi so skoraj povsod na prvem mestu. Sodobnejša gasilska oprema je že zelo razširjena povsod.

Nabava orodja in opreme nujna

Nabava orodja in opreme je med najvažnejšimi problemi društev. Vsi bi že znali uporabljati motorne brizgalke in avtomobile za prevoz moštva in opreme. Graditev gasilskih domov je težavna, ni pa najtežjavnejši problem. To so dokazala društva, ki so v zadnjih letih zgradila nove, prostorne domove ob pomoči in sodelovanju vseh vaščanov in ob podpori re-

publike, okrajne ali občinske Gasilske zveze. Gasilsko društvo Šikole je pokazalo pri tem precej samoiniciativo.

Operativne naloge na prvem mestu

Od Šikole do Apač so bili na zborih v poročilih zelo kritični. Bolj je ponekod govorilo malo, da je znajdljivost in podjetnost odobrov v celotnih društvev. Kljub vsemu so resno obravnavali najvažnejše naloge in jih tudi sprejeli v svoj delovni program. Obvezjal je poziv vsem na zboru in po vseh, naj so vsoj načelno aktivno in to za marsikogovo privlačno. To je tudi največji problem v gasilsku. Poleg odraslih aktivnih bi morala vse društva dobiti še mlade člane, ki bodo morali poprijeti za delo in odgovornosti, ki jih odrasli sami ne zmorejo.

Vsako leto boljše

Lahko rečem, da so bili letošnji občni zbori glede na prejšnje za dobro stopnjo višje glede priprav in vsebine pa tudi glede družabnosti po zborih. Vse to dokazuje, da sta požarna varnost in družabnost v vseh naših krajih vsakdanja nujnost in potreba in da ljudje mnogo storijo, da bi oboje tudi dosegli.

D. F.

TV oddaja »Mladina v revolucionu«

26. ob 20.30 bo javna televizijska oddaja v Prešernovem gledališču v Kranju. Oddaja bo pod naslovom »Mladina v revolucionu. So-

Rudolf Bitenc

Pretreli ponedeljek smo pokopal v Ptiju spet enega od starejše garde učiteljstva — Rudolfa Bitanca. Saj ni bil še star, ne po letih pa po svoji vitalnosti in dejavnosti. Rojen 25. januarja 1902 v Kopru bi bil čez nekaj dni praznoval šestdesetletico. Politične razmere pod Italijo so prisilile njegove starše, da so se naseliši v Maribor, kjer je Rudolf dovršil učiteljsče. Njegova prva učiteljska služba je bila na

Runču pri Ormožu, kjer je ostal deset let, nato Ptuj, po vojni pa Lendava. Po upokojitvi leta 1960 se je nasebil v Ptiju pri svoji hčerki. Tudi še kot upokojenec se je zaposilil in vodil ptujsko mladinsko knjižnico. Tu je sred dela zaradi srčnega infarkta neprizakovano umrnil v smrt.

Množica pogrebcev, ki so ga spremljali na zadnjem poti, številni venci in iskreni izrazi sozala, so priznali, da je umrl človek, ki je kot uslužbenec prosvetne stroke izpolnjeval svoje dolžnosti.

Od počajnika so se poslovili štirje govorniki: zastopnik lendavskih prosvetnih delavcev, kjer je služboval pred upokojitvijo, dalje tovarš iz vrst ptujskega učiteljstva, krt tretji upravnik ptujske Ljudske in študijske knjižnice in nazadnje njegov bivši učenec z Runča. Ne da bi ponavljali besede prvih treh govornikov, ki so vsi označevali pokojnika kot delavnega, postenega človeka, bi omneni le tovarš Vanča Kocipra iz Stanovna pod Runčem, ki se je prišel pokloniti pokojnikovemu spomini v imenu prebivalcev šolskih okolišev Ruščic in Svetinje, kjer je najprej služboval. Genijive so bile iskrene besede tov. Vanča, ki je povedal, da pokojnik živi in bo še dolgo živel v spominu tamšnjega ljudstva krt najboljši učitelj in vzogljitev. Če bi prišel še enkrat med svoje bivše učence v prijatelju, bi moral obiskati vse hiše in se pomeniti z vsemi, s katerimi je v tistih prvih letih dell dobroti in slabu. Vzljubili so ga krt človeka, ki je bil njihov, ker je neštečno delal v težkih takratnih razmerah, a kljub vsem zosrekam dosegel lepe uspehe. S tem si je

Kolektiv, ki je noč in dan V POMOČ LJUDEM

V letu 1961 je prevozilo 7 avtomobilov reševalne postaje Ptuj skoraj 247.000 km, kar pomeni, da so prevozili v tem času 6 krat okrog sveta, torej 6 krat po 40.077 km. Prepeljali so 8.399 posrečencev in ostalih bolnikov, ki so jim tudi pomagali. 3.280 je bilo poškodovanec, od tega 45 od prometnih nesreč. Prepeljali so 2.447 bolnikov z notranjimi bolezni. 1179 porodnic, 281 krvavitev, 189 zastrupljenih ter 1.023 prevoz zdravnika na dom in ostalih prevozov. Plan zavoda je bil z 38.922 km presegzen. Skratka prevezili so dve tretjini razdalje med zemljo in mesecem.

V stalni pripravljenosti

Reševalna postaja Ptuj je humana, zdravstvena ustanova, ki je v stalni pripravljenosti. Poziv na pomoč je lahko od blizu ali zelo daleč. Lahko jih je celo 10 naenkrat. Vedno morajo biti pripravljeni. Lahko bi rekli, da je njihova služba začela lani 1. januarja in končala šele 31. decembra polnoči. Pri njihovih vožnjah ne more biti ovir. Dež, sneg, sonce, nevihta, burja ali karkoli, njihova vozila morajo hiteti. Vedno morajo biti hitro v pomoč, ko gre za zdravje in življenje danes temu, jutri drugemu.

Sedem vozil v rokah resnih vozačev

Svoje humano delo opravljajo s sedmimi vozili. Njihovo območje pomoči na vožnji med domom in bolnišnico. Trije bolničarji so na praksi v ptujski bolnišnici. V službi imajo tudi 2 telefonista ali disponenta, ki sprejemata narocišča in odrejata vozila na vožnje.

V lastni mehanični delavnici sproti odpravlja mehanični skupino s šoferjem vsako okvaro. Vozila morajo biti vedno sposobna za

Pomoč ponesrečenemu kolesarju

Pri Burjanovih pri Lovrencu je gorelo

V petek, 12. januarja 1962, ob 20. uri je izbruhnil požar v Lovrencu na Dravskem polju pri Ivanu Burjanu in je do tel upečatil gospodarsko poslopje. Iz ognjenih zubljev so člani gasilskega društva Lovrenc rešili živino in razni inventar. Pri reševanju sta bila lažje poškodovana Maks Berančič in Janez Serdinšek. Domäčemu društvu so prihitali na pomoč še društvo Kidričevo, Ptujska gora, Hajdoše in Ptuj.

Komisija TNZ je po vsem ugotovljenem potrdila domnevo, da je prisko požara s samovozljom iz mokre skupaj spravljene strelje. Tudi ta primer požara je dovolj poučen za odklanjanje možnosti, da se ne bi tako nastali požari ponavljali.

Občinski odbor RK Ormož na občinskem ljudskem odboru.

Občinski odbor RK Ptuj, Vošnjakova ul. 5, tel. št. 139.

Vsa zbrana denarna sredstva pošljite na naslov: Okrajni odbor Rdečega križa Maribor, tek. račun Narodna banka Maribor štev. 604-13-3-443.

Pozivamo tudi vse podmladkarje Rdečega križa osnovnih, srednjih, strokovnih in višjih šol, da se čim aktivnejše vključijo v akcijo.

Po sporočilu, ki smo ga prejeli ed glavnega odbora RK Hrvat-

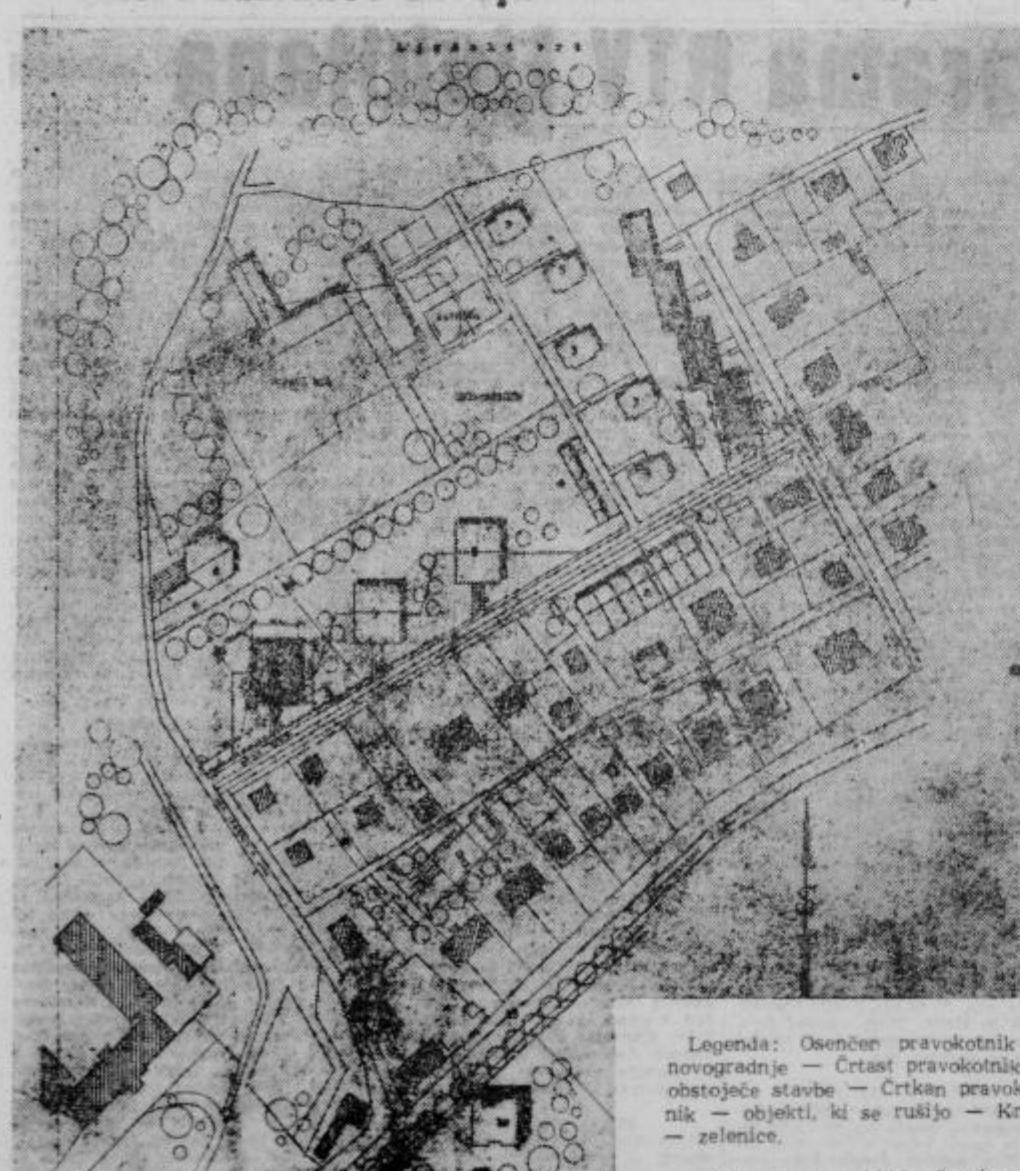
v srcih tamošnjih ljudi postavlja najlepši spomenik. Razen legepščoka, ki so mu na poklonili Runčani, je tov. Vanča prinesel s seboj še grudo runičke zemlje, ki jo je pokojniku kot simbol hvaljenosti in ljubezni vrgel v grob.

V miru počivaj, tovarš Bitenc!

Maribor, dne 15. januarja 1962.

OORK MARIBOR

Načrt zazidave ob Ljudskem vrtu v Ptiju

Legenda: Osenčen pravokotnik — novogradnje — Črtast pravokotnik — obstoječe stavbe — Črtkan pravokotnik — objekti, ki se rušijo — Krugi — zelenice.

Sestavil in arhitekt Branko Komut

Na Rodnem vrhu je večelna tradicija, da praznujemo novoletno jelo v nedeljo. Tak dan je za Rodni vrn reg praznik. Tudi letos so se v nedeljo, 7. januarja, zbrali v šoli poleg otrok tudi odrasli.

Pionirji so pripravili lep spored. Vrteli so se recitacije najmlajših, pevske in saljive točke in za zaključek konic v dveh slikah: »Novoletne želje«. Program je vodil pionir Zajsek Simon. Program je sledila obdaritev otrok.

Pionirji z Rodnega vrha se iskreno zahvaljujejo Kmetijski zadrugam Podčetrtek, Pekarskemu podjetju »Vinko Reš« in tovarni strojilci v Majščušču, ki so jim pomagali vsej delno izmeničti praznovanje na Rodnem vrhu s prenovanjem drugod.

Cirkulane

Gasilsko društvo Cirkulane bo obhajalo letos 20-letnico ustavnitve.

V nedeljo je bil občni zbor, ki se ga je udeležil med drugimi tov. Berlič iz Ptuja in zastopniki sosednjih društva. Ob tej prilnosti je bilo temeljito obravnavano stanje društva. Med sklepom je nedvomno važna graditev, stolpa. Nekaj sredstev je zagotovljeno manjka pa še pogum za gradnjo.

Za predsednika novoga odbora je bil izvoljen tov. Jurje Hinko, za poveljnška pa tov. Bratča Franc, mlad strokovno spodboden gasilec.

Mladinci Cirkulan so pripravili zadnjo nedeljo prisočno igro. Organizirala in pripravila jo je vztrajna prosvetna delavka tov. Janžekovič Danica, ki je opravila to delo klub do in popoldanskem pouku.

Odrasli izrcali pripravljajo med tem igro »Razvalina življenja«.

Učenci šole Cirkulane so že začeli z zbiranjem prispevkov za prebivalstvo na po potresu prizadetem ozemlju.

S TAKIM SILVESTROVIMA NJEM NA FORMINU

Kakor je navada, so tudi lani 31. decembra priredili na Forminu krajevno veselico. To smo po sebi in nič nenavadnega

vožnjo in zanesljivo v redu. Tudi so kljub izredno slabim cestam.

Za izobraževanje tečaji, predavanja, knjižnica

Od kar ima kolektiv svojo sindikalno organizacijo, in njej izobražujejo člane kolektiva na tečaju za prvo pomoč in na raznih predavanjih, ki so kolektivu potrebna. Imajo tudi svojo leposlovanje in strokovno knjižnico. Skupno imajo sedaj okrog 150 svojih knjig. Obratne prostore si je urenil sam kolektiv s prostovoljnim delom in v lastni reziji. Tako si je uredil tudi sanitarno prostoročno kopalnico in zagotvili enodružinsko weekend hišico, ki jo imajo v Biogradu na morju za oddih članov kolektiva.

Tovariši, hvala lepa za pomoč

Dosej se sicer ni zgodilo, da bi se jim kdo javno ali pisorno zahvalil za pomoč, se pa ljudje

vozjem osebno zahvaljujejo ob zapustitvi vozila. Največje zadostenje jim je, ko vidijo, da so v bolnišnici pripeljanega pacienta hitro in lepo sprejeli in mu pomagali, da je čimprej ozdravel in se čimprej vrnil, odkoder so ga pred dnevi odpeljali v bojazni, da ne bodo prepozni.

Odgovorna, plemenita služba

Kot pravi upravnik postaje tov. Meglič in člani kolektiva, ki služita pomoč bolnemu človeku zelo odgovorno služba, vendar lepa, saj je humano in plemenito biti ob človeku, ko se težko loči zaradi bolezni od doma in od svojih in sprejme pomoč človeku, ki ga mnogo prej ni poznal. In vendar sedaj čuti, da bije še eno srce za njegovo zdravje in srce in se skupno z njim bori za vsako minuto, da ne bi bila prepozna pri zdravniku. Ta prevzame bolnika za čas do njegove ozdravitve in sreča se doma nadaljuje.

VM.

Preganjano ljudstvo in obračun z njegovim zadnjim krvnikom

(Nadaljevanje in konec)

Ruski in poljski Židi

Iz Rusije so izgnali Žide v 15. stoletju; toda Peter Veliki jih je zopet sprejel. Cesarska Elizabeta, jih je leta 1743 znova izgnala. Karolina pa jim je spet dovolila nastelitev.

Po Nikolajem so slabo živelii, pod Aleksandrom II. in III. nekoliko boljše, vendar se oblasti na zakone niso vedno ozirale v 17. stoletju, so Židi veliko pretrpljeli. Savilli pa so se že na njihovih življih in posrednictvu.

Na Poljskem jih je plemstvo

močno pritisalo, čeprav zakoni niso bili proti njim. V času vstaj v 18. stoletju, so Židi veliko pretrpljeli. Savilli pa so se že na njihovih življih in posrednictvu.

Iz Bolgarije so Židi dosegli

zadovoljevanjem.

Izboljšanje židovskega položaja v Srednji Evropi

V Madžarski so Židi dosegli enakopravnost z domačimi prebivalci na koncu 17. stoletja. V Svetišču so v mnogih kantonih zelo trpljeli. Savilli pa so se že na njihovih življih in posrednictvu.

V Avstroogrski so postali Židi enakopravni leta 1867. Pod posebnim zakonom so bili Židi že v Rusiji in Romuniji. V Rusiji so židi že v 19. stoletju napadali razbojniki, zato so mnogi premalo branjeni pred topnimi, bežali.

V Madžarski je še leta 1883 znani proces zoper Žida zaradi krvoskrustva. V Franciji je bilo leta 1879 antisemitsko gibanje v zvezi s procesom proti Židu Dreyfusu, ki so mu po krivici naprili umor. Od tu se je gibanje razširilo tudi v Alžiriju.

V Nemčiji se je javil antisemitski val leta 1880, ko je v Berlinu nastopil dvorni pridigar Stöcker in snavol protisemitska društva po raznih krajev Nemčije. Njegov nastop je izvral v parlamentu razpravo. Poslanci so zagovarjali obstoječe zakone. Antisemitsko gibanje pa se ni poleglo.

Vodila ga je antisemitska stranka. Izraelska svetovna zveza s sedežem v Parizu je nastopila v bran zapostavljenih.

Zgodovina preganjan

Zidovska zgodovina je del zgodovine tlačenih in zapostavljenih ljudstev, ki se ni končana. Židje, preganjanje ljudstva je preživelno najgroznejše zgodovino pod Hitlerjem, danes je osvobojeno. Socialna gibanja 19. stoletja so Židom prva pokazala, da je za njihovo osvoboditev potreben organiziran boj in razvilo se je cionistično gibanje. Danes imajo Židi svojo domovino Izrael. Njihova uroda je v njihovih rokah, v rokah političnega vodstva v njihovih domovini.

Skupno število Židov na zemlji je bilo pred izbruhom prve svetovne vojne okoli 10 milijonov 600 tisoč. V Evropi jih je živilo 8.519.000 v Aziji 525.000, v Afriki 368.000, v Ameriki 1.170.000, v Avstraliji pa 17.000.

Hitler je značil Število Židov za 4 milijone. Danes jih je na svetu okoli 9 milijonov. Nekaj tlačenih židovskih narodov bo dokazal svojo vrednost z lastnim naprednim življenjem, v kolikor bo doprinzel koristi k skupnemu naporu za napredek človeštva.

V. R.

OPRAVIČILO

Mlad avtomobilist se je peljal s svojim luksuznim vozilom mimo cestnopravneznake »Stoje«. Kako deset metrov dalje ga je ustavil prometni miličnik, da je legitimira in zabeleži.

»Vendar ne boste trdili, da niste videli tega cestnopravneznake!«

»Ne, seveda ne! Signal sem dobro videl, vas pa res ne!«

Zlatoporočencem je bila izkazana posebna pozornost

Zlatoporočenca s starešino tov. P rimcem in predsednico tov. Stropnikovo po svečanosti

V soboto, 13. januarja 1962, je bilo v dvorani matičnega urada v Ptiju svečanost v zvezi s 50-letnico poroke Franca in Krescencije Vauda iz Ptuja, iz železničarskega naselja. Ob tem jubileju je bila imenovanima izkazana dvojna pozornost in sicer s strani občinskega ljudskega odbora Ptuj s tem, da jima je predsednica tovariška Lojzka Stropnikova na svečanosti v dvorani čestitala in jima izročila poročno listino ter darila po starem ljudskem običaju. Nadalje jima je izkazalo vso pozornost mnogo Ptujčanov, ki so se zbrali pri magistratu in so jima želeli vse dobro ob zlati poroki.

V DAR »BOSMAN« IN »ŠENTJANŽEVEC«

Predsednica tov. Lojzka Stropnikova jima je ob koncu svojega nagovora med drugimi dejala: »Draga zlatoporočenca! V imenu občinskega ljudskega odbora, predstavnika mesta Ptuja in v svojem imenu vama iskreno čestitam k življenjskemu jubileju vajine zakonske zveze z željo, da bi še dolgo uživali sadove svojih pridnih rok in uspehov vsega delovnega ljudstva. Po starem ljudskem običaju vam izročam v dar »bosman«, ženitovanjski kruh, simbol vajine skupne življenske poti in »šentjanžec«, podoba zakonske ljubezni!«

»TAKO PRESENEČENA ŠE NIKOLI NISVA BILA«

Pogled na 77-letnega, vzravnatega, resnega zlatoporočenca Francia Vauda z zlatim puščilkom na prsih in pogled na globoko ginjeno zlatoporočenko Kresencijo s šopkom rdečih naboljkov v rokah ter na darila pred njima, kakor tudi pogled na svate je bil res veličasten. Vse je bilo v skladu s svečanostjo, ki jo zaslužita poročenca po 50 letih življenja v zakonski zvezli, polni skrb in tegov. Zlatoporočenca sta predstavljala za svojo družino steba neomajne skupnosti ob medsebojnem spoštovanju in zapiranju ter lepem vzgledu svojim sinovoma, ki sta danes vestna graditelja naše socialistične domovine.

Zlatoporočenca Franc in Kresencija Vauda sta bila nadve preseñečena nad »bosmanom« in

Zahvala

V zvezi z najino zlato poroko se najiskreneje zahvaljujejo občinskemu ljudskemu odboru Ptuj za vso pozornost, ki nama je bila izkazana z lepimi darili in z udeležbo predsednice tov. Lojzka Stropnikova na svečanosti v poročni dvorani matičnega urada Ptuj ter z njenimi toplimi besedami in čestitkami.

Lepo se zahvaljujeva tudi sosedu tov. Francu Primcu, ki je posebno veliko pripomogel s svojo pomočjo, da sva 50-letnico poroke tako svečano proračila.

Zahvaljujeva se organizaciji ZKS železničarjev Ptuj za čestitek z brzojavko in ostalim za osebne in pismene čestitke.

Posebej se še zahvaljujeva vsem, ki so se ob najini slovensnosti zbrali pred magistratom v Ptiju in so nama želeli vse dobro ob tem jubileju, ki nama je bil tako svečano priračljivo.

Ptuj, 16. januarja 1962.

Franca in Kresencija

Vauda

Ptuj

Zlatoporočencem je bila izkazana posebna pozornost

»BOSMAN« IZ PTUJSKE PEKARNE

Malokrat je v navadu, da bi v pekarni pekli »bosmanec«, ženitovanjski pleten bel mlečni kruh kot se je to ohranilo še v Ptiju. To navado pač lahko še dalje ohranimo. »Šentjanževca« v literiski ali dvoliterski steklenici z imenoma poročencev in datumom poroke ter z vinom iz naših vinskih predelov ne more biti problem, ko gre za star ljudski običaj in za pozornost ženinu in nevesti pri prvi ali zlati poroki.

Na dom sta prejela Vaudova še nekaj brzojavnih čestitk, med njimi čestitko organizacije ZKS železničarjev iz Ptuja.

Stari običaji, šege in navade gredo v pozabo, kljub vsemu pa se je še med našim ljudstvom ohranilo nekaj starega, res pristnega in v takih oblikah, kakor so jo poznali naši predniki. Med takšnimi običaji sodi tudi ženitovanje ali po naše »postivanje«.

Ko sta se fant in dekle s starši domenila, da se bosta poročila, začneta vabiti goste. Običeta vse znane in sorodnike, ki jih želite imeti na svoji svatbi. Pisemnih vabil ne posiljata. Predvsem si izprosita starešini in družice. Ko sta z vabiljenjem opravila, se začnejo svetje pripravljati na gostijo.

Prispevek za gostivanje

Vsek par pošije težkega purana, 20 do 40 jajc, sir in smetenec pleče. Na dan svatbe prineso gostje veliko štruco maslenega kruha, ki mu pravimo »bosman«. V novejšem času prinašajo tudi lepo okrašene torte.

staršino, ga pozdravi in vpraša, kaj ji prinaša. Ko ji starešina odgovori, da mir, ljubezen in zvestobo, sede nevesta ki ženini.

Lepo že tudi v matičnih uradih

Nato se prične svatbeni sprevod. Ponekod gredo k poroki pač (v hrivovitih predelih), ponekod se peljejo s kolesji in v novejšem času z osobnimi avtomobili. Najprej se odpravijo na matični urad. Ponekod je že poročna slavnost na matičnem uradu dobrot. Ponekod se odpravijo na novoporočenca, da ne zapusti na novoporočenca in svate vta gole, uradne formalnosti. Nekateri grejo se v cerkev.

Na gostivanju naj bo veselo

Ko sta poročena, se odpeljejo vsi skupaj domov in tam se

Gostivanja po starem precej stanejo

Mnogo je šeg in navad. Nekatero so ohranjene, druge pa se žal, močno spreminjajo. Materialna stran novoporočencev je še vedno merodajna za skromnost ali obširnost poroke in ponavljanje starih šeg in navad ob tej slovensnosti mladih zakonskih parov. Kjer se pač odločajo, da bodo za poroko žrtvovali več, so poročo na starih običajih in navadah. Ob takih porokah je vedno dovolj opazovalcev, saj so še posebna zanimivost, ki ostane v spominu mlajših in tudi tako se prenesejo stare šege in navade na poznejše rodove.

Arhiv našega časa v besedi in sliki

V različnih krajih so si že-

ČAS ŽENITOVAJANJA

Družina, ki poroči sina ali hčerko, najame že nekaj dni pred postajo dobro izvežano vaško kuharico. Gospodinjine in njene roke pripravijo kopico raznih dobrat. Oče poskrbi za vinski kapljico. Tudi šivila mora k hiši. Vse hiti in dela, saj se bliža težko pričakovani dan poroke.

Slovo sovračnikov od dekleta in fanta nekaj dni pred poroko bi opisala posebej.

Zadnja ženinova izbira

Slovesni dan oznanju godci. Lepo občenega ženina odpeljejo na nevestin dom, kjer ga pričakajo nevestin svatje. Še pa dolgem prerekjanju ga sprejmejo v hišo. Ko posedajo za mize, privede ženinov drug starejšo ženino in vpraša: »Kdo je ženi ta?« Ženo, ženin ga seveda zavrne. Nato pripeljejo mlado družico. Tudi ne se sprejme. Nazadnje pride nevesta, svatobno oblečena in z litrom vina v roki. Vse oči so upre vanjo. Nevesta stopi pred

prične pirovanje. Sprva je tudi nekaj prav prisrčnih nagovorov starešin in staršev. Svatje pijojo, plešejo in uganjajo najrazličnejše sale. Vsek, še tako miren gost se da dan razživi. Najbolj so duhoviti godci, ki ne dajo miru vse do belega dne. Napisled trudni raspijo, se odpočijejo in drugi dan spet nadaljujejo z burkami. Gostija traja ponekod celo tri dni.

SLOVENSKI IZSELJENSKI KOLEDAR

- lepo darilo za vsakega izseljenca

Slovenska izseljenska matica v Ljubljani je izdala nekaj pred koncem prejšnjega leta SLOVENSKI IZSELJENSKI KOLEDAR 1962, ki je prikupna nad 200 strani obsegajoča knjiga teksta in slik, ki pa vsebuje razen tega 60 strani slikovnih prilog v bakrotisku. To so krasni posnetki naših krajev in dejavnosti naših ljudi pri delu,

izbranega teksta v koledarju so prispevali, predsednik LS LRS Miha Marinko o razvoju našega družbenega in gospodarskega sistema in našega proizvajalca v njem, dr. Marjan Breclj, Marja Fortičeva in Milenko Sober so prispevali pregled na našim trgovinskim sodelovanjem z drugimi državami in nad pomorskim potencialom naše države, medtem ko nam je direktor Inštituta za mednarodno politiko in gospodarstvo Janez Stanovnik omogočil vpogled v zunanjou politiku Jugoslavije v preteklem letu.

Predsednica Glavnega odbora SZDL Slovenije, ki je v lanskem letu sodelovala na zasedanju Socialne komisije OZN v New Yorku, je prispevala za bralce koledarja nekaj o delovanju te komisije.

V koledarju je v angleščini prikazan sestavki o pravicah, ki so v Jugoslaviji uzakonjene v körst vseh jugoslovenskih žena.

Vrstič člankov je posvečena rojakom, ki so v lanskem letu obiskali staro domovino, stikom Izseljenske matice z njimi in rojakinom, ki urejajo svoje odnose s staro domovino. Miško Kranjec je napisal odprt pismo svojim rojakinom, Izseljenim Prekmurcem.

V koledarju je še poročilo o devetdesetletnici pisatelja Franca Saleškega Finžgarja, oris slovenske glasbe skozi stoletja, prispevek o spomenički dejavnosti in se eden o ljudski ustvarjalnosti.

V nekaj člankih, zlasti pa v lepih slikah je prikazana rast našega gospodarstva: industrija, kmetijstvo, promet in turizem. Pregled na našem športu in športnih v angleščini omogoča potom naših izseljencev, ki niso veči našega jezika, da se bodo spoznali z našimi dosežki na tem področju. Posebne sestavki je posvečen velikemu našemu izseljencu Luisu Adamču. Tudi nekaj pesmi je uvrščenih med tekst.

Toplo priporočamo to lepo knjigo vsem, ki imajo svojce v tujini, da jim jo pošljemo. Lepšega darila za staro domovino jim ne bi mogli trenutno nuditi. Knjiga je resnično topel pozdrav domovine za silehernega izseljenca. Razveselite svojce s takšnim darilom. To zadevno želje bo izpolnila Slovenska izseljenska matica, ki bo poslala koledar neposredno v inozemstvo.

BISERI JUGOSLAVIJE ŠTEV. 10

Pred kratkim je izšla št. 10/1961 revije BISERI JUGOSLAVIJE. To je zadnja številka tega jubilejnega letnika (revija izhaja že 25 let, od leta 1937 dalje).

Številka 10. revije ob vsebinski ureditvi tov. prof. Jožeta Maudeca in tehnični Franjo Novaku je posvečena 20-letnici ljudske revolucije. V tekstu in slikah so prikazani kraji Pula, Poreč, Slovenska Draga, Crikvenica, Trogir, Novigrad, Dubrovnik, Sarajevo. Ječe in drugi međi njimi tudi Beograd in Ptuj s tekstopom v dnevni periodici Janeza Mežana (Lekovčanom) in Stari Petovci. Janez Mežan je prispeval še periodično Piran.

Zdravstvena služba in socialno varstvo še zaostajata

Zanimiva so tudi skupna dela naših kmetovalec. Ta skupna dela so bila nekaj bolj »v mode«. Danes jih je vedno manj. Tu so mišljena skupna dela po večernih.

Marsikateri kmetovalec postavne pozimi pravi občnik, mizar, tesar, soder, kolar, kovač in še kaj. Mnogi pletajo pozimi košare ali vežejo metle iz sirke ali breze, delajo ali popravljajo grabilje, lesene vile (rasche) in izdelujejo druge orodje ter za gospodarstvo koristne potrebske. Pomoljene in pokvarjene dele vozijo v strojev popravi marsikader sami kot pravi mehanik — samouki.

V zimskih dneh pridno poteka priprave za spomladanske dela, na katere mora biti pripravljen vsak kmetovalec.

Zanilma so tudi skupna dela naših kmetovalec. Ta skupna dela so bila nekaj bolj »v mode«. Danes jih je vedno manj. Tu so mišljena skupna dela po večernih.

Ponekod še vedno luščijo koščice. Pri takem delu se med sukanjem prstov pridno razpletajo marsikateri razgovor, ki se načasom vnosil na posameznike ali skupine, na njihove vrline ali slabosti, na uspehe in nesreče, na razna smetna in šaljiva doživetja pa tudi na želostne doživetja na domačem in bližnjih krajih. V pripovedovanju ali poslušanju hitro minavajo ure. Ponekod si jih krajšajo tudi petjem raznih pesmi in popevk. Lepo zgodbe odraslih, pa tudi njihova doživetja ostanejo množično dolga leta v spominu.

Zelo rade ženske skupaj »cavajo po perje«. Gorje, če bi se kdaj v vso močjo nasnežil ali klinil. Kun perja bi se poigral z mize v zrak. Seveda povzroča takšna smolašča še več smeha in vendar se tudi pri tem opravil smejajo.

Cisčenje čebule je tudi skupno delo, ki ga poznajo najbolj v Dornavi, kjer je pridelek »hudin jabolk« doma. To delo opravijo večinoma žene, ki si vedo podeliti marsikaterjev novega in večkrat iz stare zgodbe naspravijo novo. Pletenje čebule v vence je poznano skupno delo v Dornavi. Iz čebule in slame nastajajo venci, ki jih poznajo daleč po naši domovini.

Koline so pravi domači prazniki. Na ta dan se snidejo domači in sorodniki ter sosedje. Vsi se vabili radi odzvoju. Koline v različnih predelih različno praznujejo. Jeden povod, pa tudi dela-

magjna nova stanovanja,

še zaostruje ta problem za stare ljudi in novi družini in mesta. V povezavi z društvi upokojencev bi se morda izdelal učinkovit plan za ublažitev teh problemov. Izdvajanje iz družinskega okolja in ždenje v domu onemoglih, tudi ni najprimernejša, sicer za mnoge edina rešitev.

Omenila sem samo nekaj problemov, ki bi jih naj načrtno reševala množične organizacije.

Posebne sekcije za socialno zdravstvene probleme SZDL, Rdeči križ in stanovanjska skupnost bi moral biti podobnini in organizatorji vseh družbenih moči, ki so voljne in zmožne sodelovati na tem področju.

Ne uporabljajte vnetljivih tekočin v zaprtih prostorih

Ponoven slučaj eksplozije v garsoneri nove stavbe v Lackovi ulici v Ptiju — Merkur, Komunalna banka — 4. januarja 1962

rezno opozarja, da morajo gospodinje posebno previdno ravnavi z lažko vnetljivimi snovmi, predvsem pri pranju z benzino.

Stanovanja tov. Vera Golobova,

službenka v Ptiju, je v dopol-

</div

